

KIRISH

Iqtisodiy va siyosiy sohalaridagi barcha islohatlarimizning pirovard maqsadi yurtimizda yashayotgan barcha fuqarolar uchun munosib hayot shartlarini tashqil qilib berishdan iboratdir. Aynan shuning uchun ham ma'naviy jihatdan mukammal rivojlangan insonni tarbiyalash ta'lim va maorifni yuksaltirish, milliy uyg'onish g'oyasini ro'yobga chiqaradigan yangi avlodni voyaga yetkazish davlatimizning eng muhim vazifalaridan biri bo'lib qoladi. "Ta'lim to'g'risidagi va Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" kabi qonunlar, qator muhim qarorlar, farmonlar qabul qilinadi.

Ana shunday qarorlar sirasiga O'zbekiston Respublikasi vazirlar mahkamasining 1998-yil 13-martdagi qabul qilingan "O'zbekiston Respublikasidagi o'rta mahsus kasb-hunar ta'limini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risidagi 204-sonli qaror kiritish mumkin.

Xammamizga ma'lumki 1998-yil 24-oktabr sanasida, Samarqand viloyatining Chelak tumanidagi Xartang qishlog'ida, Hadis ilmining sultoni Imom al-Buxoriy bobokalonimiz tavalludining 122-yillik to'yi munosabati bilan yodgorlik majmuasining ochilishi bosib o'tdi.

Bu kun yurtimiz va xalqimiz tarixida ochmas iz qoldiradigan muborak va munavvar kun bo'ldi.

Bu kun ulug' ajdodimiz Imom al-Buxoriy xazratlarining ruhini shod etish, bobkalonimiz tavallud topgan muqaddas zaminda ulzoti sharifining hotirasini yod etish kuni bo'ldi.

Halqimiz ozodligimizning dastlabki yillaridanoq Imom al-Buxoriy maqbarasini ul zotning shonshavkatiga munosib, yon-atrofi munavvar go'shaga, ziyoratga kelgan insonlarga ruhiy-manaviy kuch ato etadigan qadamgacha aylantirishni orzu qilgan edi.

Ollohning inoyat ibilan ezgu niyatlar ijobat bo'ldi.

Go'zal O'zbekistonimizni butun dunyoga tanitadigan, yosh avlodimizni ezgulik ruhida tarbiyalaydigan, har bir insonni hayot va abadiyat haqida o'ylantiradigan aziz maskan barpo qilindi. Mamlakatimiz ko'rkiga ko'rk qo'shadigan bunday botakror va ko'rkam binolar har bir yurtdoshimizni mammon etish, yuragida g'urur uyg'otishi tabiiydir. Yurtboshimiz boshchiligida, bu qutlug' maskanni bunyod etgan ustozlarimizning mehnati har qanday taxsinga arziydi.

Bu ulug'vor majmua Samarqand Buxoro, Xiva Toshkent, Andijon, Namangan, Shaxrisabz, Qo'qon va Marg'ilon shahlaridam, mamlakatimizning turli viloyatlaridan kelgan fidoyi insonlar mehnatining samarisdir.

Ziyoratga brogan har bir inson qo'li gul ustalarning mohir me'morlarimizning san'atiga tan berishlari tabiiy. Ayniqsa majmua ko'rkiga-ko'rk qo'shib turgan, milliy uslubda ishlangan ustunlar o'zgacha savlat to'kib turibdi. Bu ustunlarda xalqimizning qadimiy san'at turlaridan bo'linish yog'och o'ymakorligi san'ati mujassam.

Bu sanatdan ozgina xabari bor har bir inson, qo'li gul ustalarning mahoratiga lol qolishlariga, hech ham shubha qilmasa bo'ladi.

MAVZUNI ASOSLASH

a) MAVZUNI ASOSLASH

Bundan besh asr muqaddam Mirzo Bobur islom dinining asosiy ilmlari ilmiy xadis, ilmi kalom va ilmi faqxining zabardast nomoyondlari bo'mish uch mo'tabar zot.

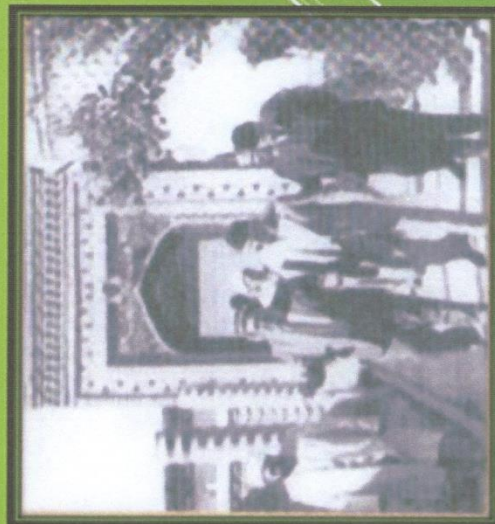
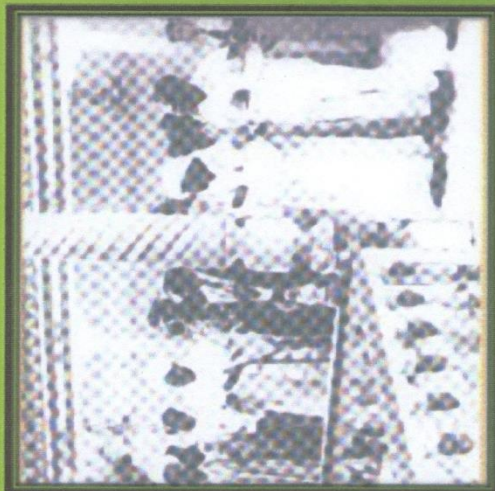
Imom Buxoriy Shayx Abu Mansur Motrudiy, Burxoniddin Marg'inoniylarning ko'hna Turkiston Farzanlari ekanini ta'kidlab, "Xazrati risolat Zaminidan biri ul miqdor imomiy islomkin (aslom olimlarikim) Muborannakrdil paydo bo'lubtur, xech viloyatli ma'lum emasligi muncha paydo bo'lmish bo'lg'ay" deb faxrlangan edi.

Bu farz, bu g'urur bugungi avlodlarning qalbida ham yashab kelayotgan madaniyati, ma'naviyati yuksak xalqimizning o'tmishdan tayanch va suyanch bo'lib kelayotgan betakror merosni cheksiz qadirlanishining namoyishi.

Xalqimiz nomini muborak va munavvar etib turadigan ulug' zotlardan biri Imom Muhammad ibn Ismoil al-Buxoriy buyuk muqaddas sifatida islomiy ma'rifat axlining uy hayolida, fikri zikrida Komil inson va Iymon ramzi sifatida sobit qoldi, odamzod va taqdir, din va falsafa, ilm-fan va marifat muammolari o'ylantirgan vatandoshlari xotirasidan mangu joy oldi. Bu xol yurtimizda ko'hna tarix yoqqan fikr chiroqlarining o'chmasligidan, kelajak hayollari bilan yashaydigan millatning ma'naviy va ruhiy izlanishlari asrlar osha uzviy ekanligidan dalolat beradi.

Shunday ekan uni tanlagan mavzu dolzarb, bu mavzu buyuk ajdodlarimizning pok ruhlarini shod aylashga qaratilgan desam mubolag'a bo'lmaydi.

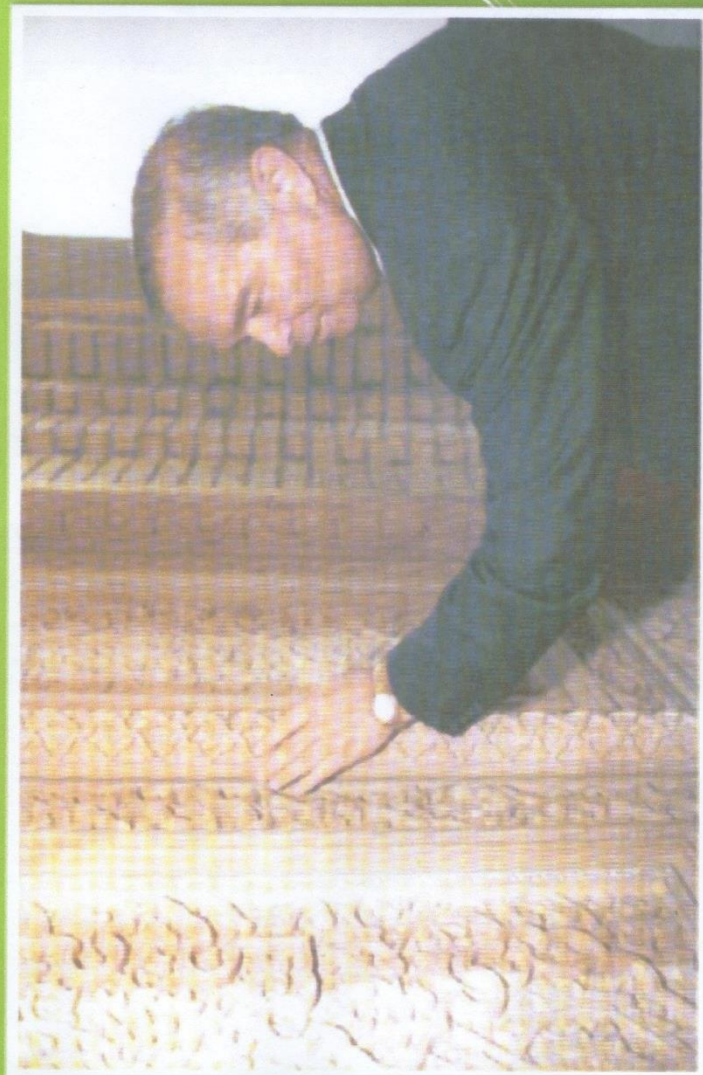
1970 йиллар урталарида кабр устига
гумбазли айвон қурилган.

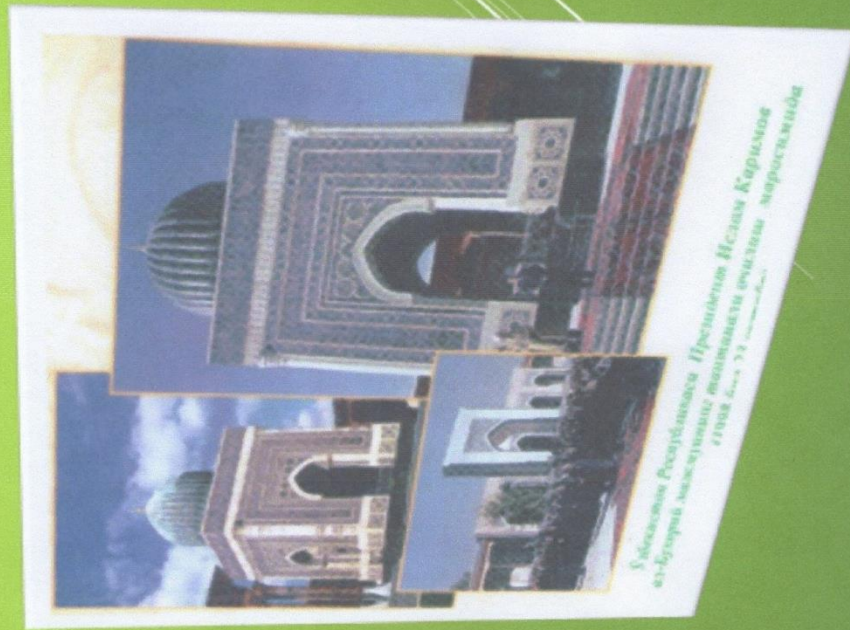
Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ислом
обидааларини тиклаш ишларига бош-қош.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ислом
обидаларини тиклаш ишларига бош-қош.

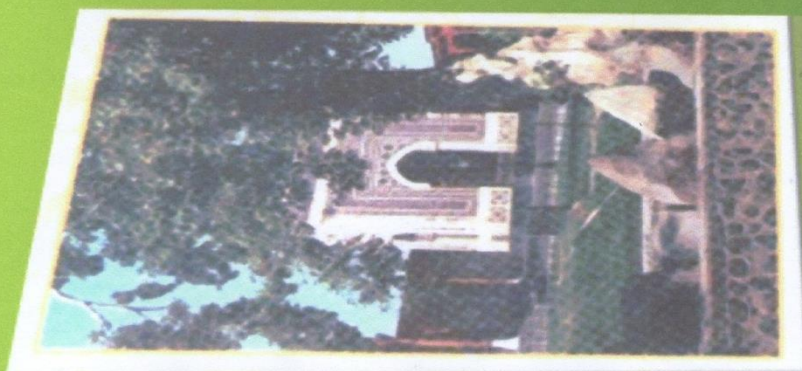
1998 йил 23 октябр,
жума куни
Ўзбекистон Республикаси
Президенти И.А.Каримов
томонидан
Имом ал Бухорий
ёдгорлик мажмуи
расман очилиш
тадбири
булиб ўтди.

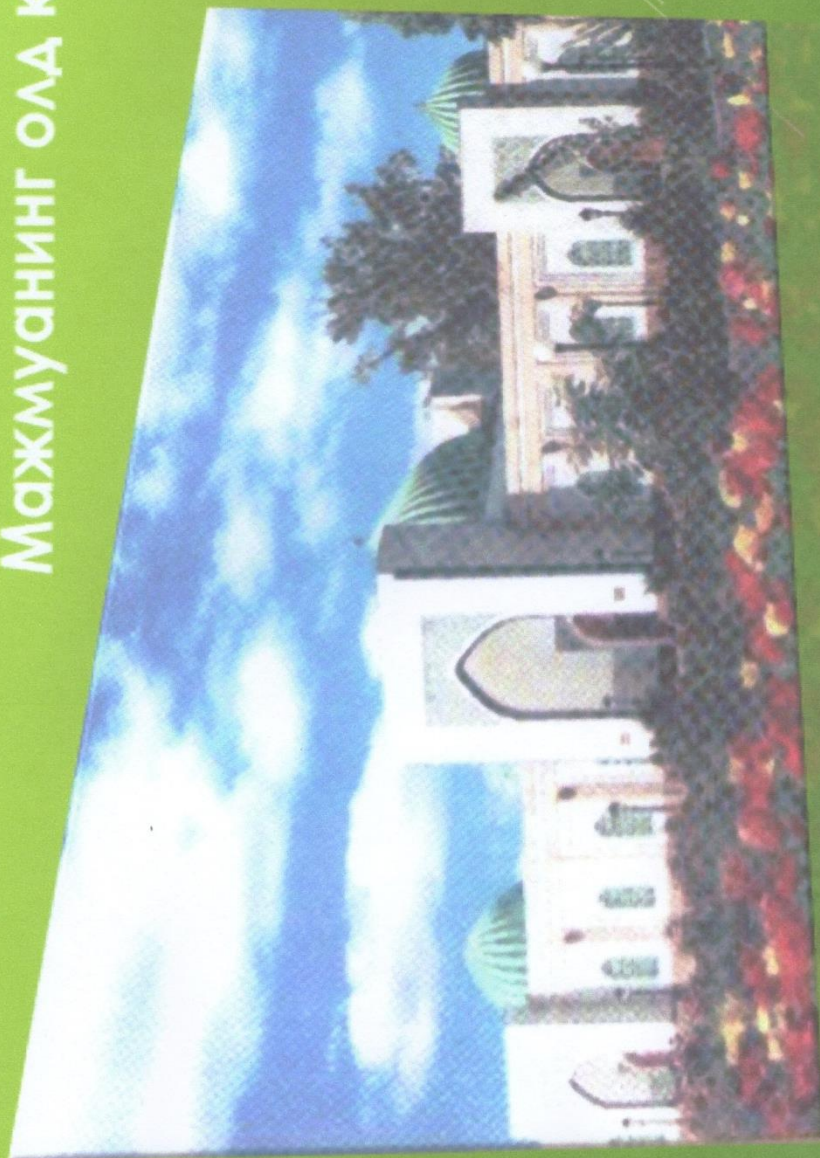

Илми ас-суннаи тадрисиюни профессор
 ўзбек халқи, бисмил булун мурувони
 олимоники фазр-афғонидоридор.
 Ўз таърифуни халқи: дини толи маърифати
 ахлики ва исломийи жасури, булунмас
 профа, сўмас таърифи таърифи.

Ислам Каримов

Мажмуанинг олд қисми

Мажмуанинг асосий дарвозаси

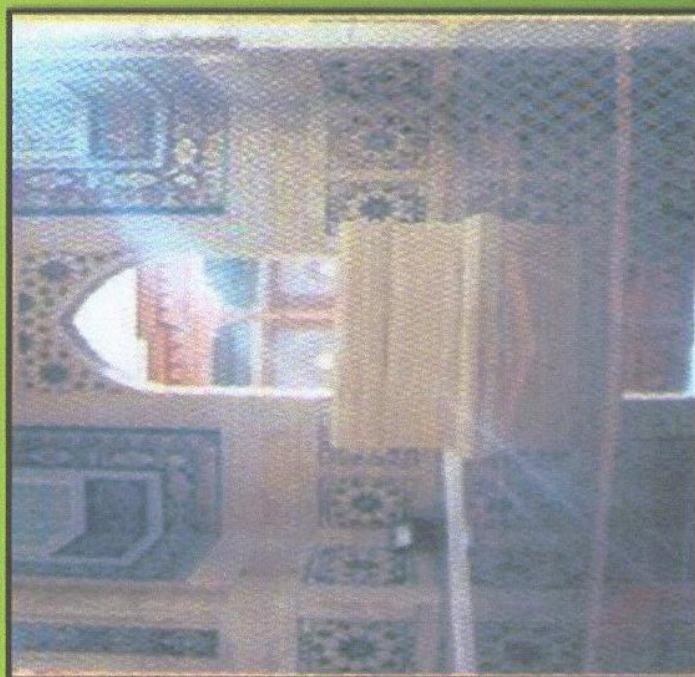
**Самаркандлик
уста
Мирумар
Асадов
томонидан
барпо этилган
макбара**

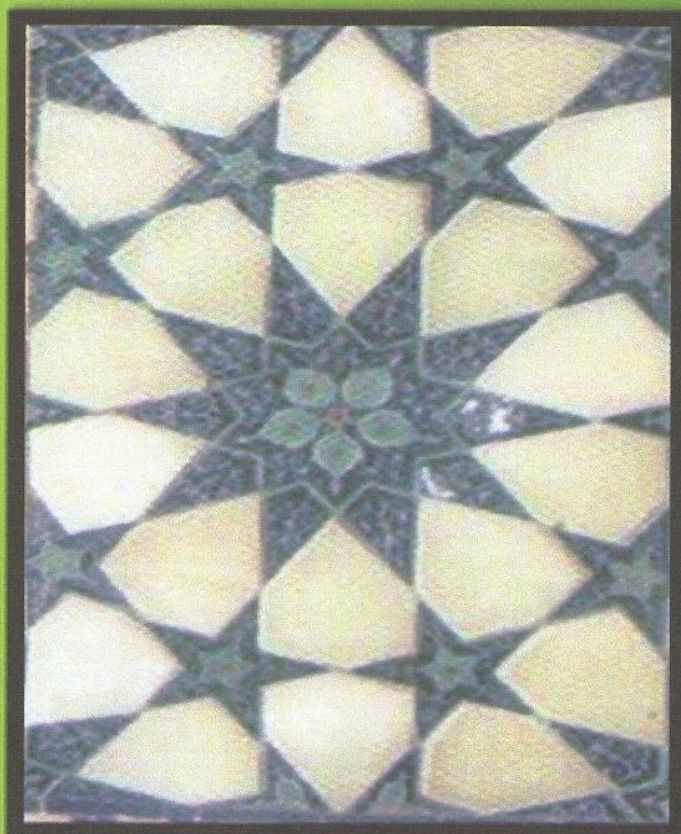
Макбара гумбазининг ички безаги

Макбара деворий безаклари

Макбара
деворий
безаги

Макбара деворий безаги

ATROF MUHIT MUXOFAZASI QISMI

TABIATNI MUHOFAZA QILISH

Har qanday tuproq qattiq, suyuq va gazsimon qismlardan iborat bo'ladi. Uning suyuq qismi suvdan iborat bo'lib, shu suyuqlik tuproq eovoqlari orasida joylashgan va tuproq zarralari suyuqlik bilan to'yingan bo'ladi. Tuproqdagi namlikning asosiy manbalari-atmosfera va yer osti suvlari bilan ta'minlaydi.

Tuproqdagi suv turli hollarda bo'lishi mumkin, ya'ni: 1. Kristallangan namlik; 2. Qattiq namlik; 3. Bug' holatidagi hamlik; 4. Bug'langan namlik bo'ladi. Tuproqdagi uchraydigan absorbatsiya qilinadigan kalitlar suv-tuproqning 0,2-8.0 mlli eovaklari orasida to'plangan bo'lib, ular o'simliklar tomonidan foydalaniladi. Suvning bu xili tuproqdagi bakteriyalar, soda tuzilgan mayda manbalarning hayot faoliyatini ham ta'minlanadi.

Undan tashqari tortiluvchi gravitatsion suv ham uchrab, tuproqning kattaroq qovoqlaridan vaqtincha to'planadi, lekin tezda tarqalib ketadi. Yuqorida keltirilgan va tuproqda uchraydigan suvning formalari ichida erkin tortishuvchi gravitatsiya suvi o'simliklar tez va yengil o'zlashtiriladi. Sevning bu formasi yomg'ir yoki sug'orish davomida tuproqda doim bo'ladi. O'simliklarning suvga bo'lgan extiyojini suvga bo'lgan extiyojini qondira olmaydigan tuproqdagi namlikning sulish koifsendi deb aytiladi. Bunday namlik qumda 0.9 % og'ir loyda esa 16.3 %ni tashkil etadi. Tuproqdagi bor suvning miqdori va uning ishlab turilishi-tuproqdagi namlik hajmi deyiladi, tuproqning namligini ishlab shimib olishi va pastki qatlamlariga o'tkazishi, tuproqning namlik, o'tkazuvchanligi deb aytiladi. Yer osti suvlarining yoki pastki qatlamlardagi namlikning kanilyarlar orqali zarrachalardan eovaklarda ko'tarilishi tuproqning sevnini ko'tarib berish hislati deyiladi. Tuproq erishmasi, uning tarkibi, konsentratsiyasi tuproqdagi suv va unda erigan organik holda minirel moddalar miqdoridan kelib chiqadi. Masalan, tuproq suyuqligining quruq qoldig'ini konsentratsiyasi 0.25%dan kam bo'lsa, sho'rlangan tuproq hisoblanadi. Tuproq eritmasi miniral birikmalaridan biqarbonat kalsiy-bikarbonat magni, namroq kali bikarbonati, natri bikarbonati uchraydi.

Sho'rlangan tuproq eritmasi undagi engil eriydigan tuzlarning tarkibi ba miqdoriga bog'liqdir. Ularga xloridlar, sinflashlar, karbonatlar, bikarbonatlar va boshqalar kiradi. Tuproq erishmasi tuproq xosil bo'lishiga, yengil eriydigan tuzlarning ko'nligi esa shurxok, sho'r shunqoraning vujudga kelishuviga sabab bo'ladi.

Tuproqning gaz rejimi uning havo o'tkazuvchanlik va javo saqlash xususiyatlariga bog'liqdir. Tuproqda havoning oz yoki kup bo'lishi eobakligiga bog'liqdir; namlik kamnuroqlarda havo kam bo'ladi. Tuproqdagi havoning miqdori

0-40% gacha bo'ladi. Tuproqda keltirilgan asosiy gazlardan tashqari ozroq miqdorda gazlar ham bo'ladi. Tuproq muhitida atmosferaga nisbatan azotning miqdori oz (2%) karbonat angidrik (10% gacha, ayrim hollarda 20%) ancha yuqori bo'ladi.

Tuproqning 25 sm qalinligida doim atmosfera bilan havo almashinib turadi. Yer yuzining o'simliklar bilan qonlangan maydoni 100-10 km, Tuproqda havoning umumiy hajmi 120-10 kmga teng. Tuproqning harorati quyoshdan ketalyotgan energiyaga bog'liqdir. Tuproqning yuza qismi quyosh nurini yutish hisobiga qiziqdi. Quyosh nurining 15-45% qaytariladi. Lekin, tuproqning yuza qismida harorat doim o'zgarib turadi. Kunduzi qizigan tuproq tungi payt o'zidan issiqlik chiqaradi, va sezilarni darajada soviydi, harorat pasayadi, lekin tuproqning pastki qatlamlarida harorat doimiy. Tuproq harorati kun davomida o'zgarib turadi. Masalan, cho'l hududlarida tuproq yuzasiga yoz faslida harorat 50 gradusdan ortsa, 50 sm chuqurlikdagi harorat kun davomida 2-3ga o'zgaradi. Bunday o'zgarish ovrnaning o'rta qismidagi tuproqlarning 30 sm chuqurligida kuzatiladi. Tuproqdagi ayrim ekologik amillarning sabiy ta'siri natijasida o'simliklar tabiiy suvni fiziologik jihatdan qabul qila olmaydi, masalan, past harorat natijasida tuproq muzlaydi va bunday nalikni o'simlikning ildizi qabul qila olmaydi. Yoki tuproq yuzasini suv bozganda, tuproq zarrachalari orasida kislodor loq holda ham o'simliklar namlikni tortib olmaydi, sarg'ayadi, keyinchalik quriydi. Tuproqning ortiqcha sho'rliги yoki nordonligi tufayli shu yerda bor namlik o'simliklarga fiziologik foydali emasdir. Shunday qilib, tuproq tirik organizmlar uchun hayot muhiti bo'lishi bilan suv o'tkazish, issiqlik va havo soqlash qobiliyatiga ega jinsdir.

HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI

HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI VA MEHNAT MUNOSABATI

QISMI

Bitiruv malakaviy ishi “Ko’zali naturmort ishlash va uni o’qitush uslubi mavzusida bo’lib uyda loyihaning arxitekturaviy me’moriy va landshaft dizayni qarab chiqilgan. Bitiruv malakaviy ishimda o’quvchilarga uchun, xavfsizlikni ta’minlash, yong’in va elektr xavfsizligini oshirish, zilziladan va yong’in sochinlardan odamlarni muhofaza qilish chora-tadbirlari ko’rib chiqilgan. Shuning uchun ham bitiruv malakaviy loyiha ishining “Hayotiy faoliyat xavfsizligi va mehnat muxofazasi” bo’limida biz asosiy e’tiborni har qanday joyda ham, istalgan paytda ham sodir bo’lishi ehtimoli bo’lgan tez tez yuz beradigan yong’in, portlash, elektr xavfsizligi, havo harakatining keskin sodir va o’sib ketishi kuchliroq va yong’in yong’in, zilzilaga va sanitariya-gigiyena talablari hamda tizimlarning ishdan chiqishi suv bosimi kabi ofatlarga qaratamiz. Zilzila, yong’in va sub toshqinlari kabi favqulotda vaziyatlar sodir bo’lgan taqdirda bin ova inshootlarda yashagan yoki ishlayotgan aholini muhofaza qilishda katta samaradorlikni ularni evakuatsiya qilish orqali erishiladi. Shuning uchun ham qurilishning loyihalashdagi asosiy vazifalaridan biri bu-favqulodda vaziyatlarda aholini evakuatsiya qilish yo’llarining rejalashtirish konstruktiv yechimni ishlab chiqilishidir. Evakuatsiya chiqish joylarning eng ham miqdorini aniqlash uslubini meyorlar talabari bilan asoslash lozim. Loyiha ishlarini bajarishda ranglarni ta’siri. Bir xillik odamga salbiy ta’sir etib inson organizmi himoyasini va asabni markazlashuvini ishlab chiqarish estetikasini joriy qilish, xonalarni va injenerning ko’zni qamashtirmaydigan rangda bo’yash, yoritish, musiqa, bezash iliqlikning oldini olish ruhiy fiziologik o’ynalish hisoblanadi. Kunchilik ishlab chiqarish binolarni yashil rangda bo’yash maqsadga muvofiq chunki, bu rang ta’sirsiz bo’lib markaziy asam tizimini o’gotishga ham tormozlanisha ham sabab bo’lmaydi. Asabga tormozlanuvchi ta’sir ko’rsatadigan kun va havo rang bo’yoqlar bilan zaiflashish kun ajrashadigan kun yoki shovqin hosil qiladigan xonalarni uskunalarini bo’yash maqsadida muvofiq hisoblanadi. Qizil va sariq ranglar ko’zga ta’sir ko’rsatadi. Shuning uchun ulardan qisqa ishlaydigan ya’ni sozlash va ta’mirlash ishlarini bajarishda vaqtidagina bo’ladigan hollarda foydalanish mumkin.

Biroq xona va uskunalarini bir xil rang bilan bo’yash ta’sir etilmaydi. Chunki bir xillik odamga salbiy ta’sir etib inson organizmi himoyasini va asabni markazlashuvini kamaytiradi. Bo’yoqlarad shuningdek ehtiyojkorlik maqsadida ham foydalaniladi. Transport vositalari, sexdagi jumraklar va boshqalar uskunalarini tiniq ranglarga bo’yash, ishlab chiqishda shikaslanish xollarini kamayishiga olib keladi. Sex va boshqa joylarni unumli yoritish yorig’likning bir

tekis tarqalishi sexni ichki tomonlarini badiiy bezatish chiroyli va qulay ish kiyimi toliqishni tibbiy shartsharoitni yaqinlash, ishlab chiqarishda texnik talablarga muvofiq qilish, mehnat unumdorligini oshishi yo'llaridan biri hisoblanadi. Chang, gaz, shovqin va tebranishlar kamaytirish, meyoriy mikroiqlik yaratish, bularning hammasi kasbga aloqador va kasbga aloqasi bo'lmagan kasallikning oldini olish uchungina emas, balki ish qobiliyatining yuksak bo'lishi uchun ham zarur shartsharoit hisoblanadi.

Evakuatsiya yo'llari deb, bino va inshootlarda xavfli holat yuzaga kelganda odamlarning bino ichiga joylashgan doimiy ish joyida chiqadigan eng qisqa yo'l bilan tashqariga olib chiqadigan yonalish bo'ylab joylashgan yo'laklar kaledorlar, dahliz, zinaxonadagi zinapoyalar tabor, chiqish eshiklari va boshqalar kiradi. Evakuatsiya qilish joylari va yo'llarining miqdori va o'lchamlarini aniqlash talablari.

Yong'in insonlar hayoti va sog'lig'iga tahdid soluvchi moddiy va ma'naviy boyliklarni yo'q qiluvchi ofat, nazoratdan chiqib ketgan yonish jarayoni. Yong'in kelib chiqishi uchun quyidagi uch omilni bir vaqtning o'zida bir joyda bo'lishi yetarlidir.

Ya'ni

- yonuvchi modda (qog'oz, yog'och, texta, neft va uning mahsulotlari)
- yonish manbai (gugurt, uchqun, alanga)
- oksidlanuvchi (kislarod havo).

O'QUV USLUBIY QISM

MUNDARIJA:

1. Pedagog qanday bo'lishi kerak.
2. Zamonaviy o'qitish texnologiyalari.
3. Dars reja matni.
4. Darsning turi va mazmuni.
5. Darsning borishi.
6. Darsning texnologik jarayoni.
7. Dars o'tish rejasi (80-min lik dars taqvimi).
8. Yillik ish dasturi.
9. O'qituvchining taqvim mavzu rejasi.
10. O'qituvchining shaxsiy ish rejasi.
11. O'qituvchining ma'naviy va ma'rifiy ish rejasi.
12. Dars tahlili.

O'QITUVCHINING FAZILATLARI

O'qituvchi talabalarni sevishtirish ularga chinakam g'amxo'rlik qilish va ular bilan o'z farzandidek munosabatda bo'lishi kerak. Talabalar mehribon ochiq ko'ngil, o'zini ularga yaqin tutadigan o'qituvchini sevadigan, har bir ishda unga erishishga harakat qiladilar, hatto shunday hislatlarga ega bo'lgan pedagoglardan ba'zilarini umr bo'yi unutmaydilar.

O'qituvchiga xos xususiyatlardan yana biri talabalar bilan bir me'yorda munosabatda bo'lish, lekin ularga nisbatan qat'iy va jiddiy talabchan bo'la olishdir. O'qituvchi talabalar bilan yaqindan munosabatda bo'lish ularga doimo g'amxo'rlik qilish bilan bir vaqtda ularni erkalatib ham yubormasligi kerak.

Talabalar o'zlari bilan haddan tashqari qo'pol muomilada bo'luvchi o'qituvchini sevmaydilar. Bas, shunday ekan, o'qituvchi talabalar bilan har tomoni hisobga olgan holda bir me'yorda muomila qilish kerak.

Shuning uchun hamisha yangi g'alabalar sari dadil qadam tashlab beruvchi yangiliklar izlovchi har bit o'qituvchi ta'lim tarbiya yo'llariga javob bera oladigan darajaga ko'tarish uchun tabiat va jamiyatning vujudga kelishi hamda taraqqiy etish qonuniyatlarini yaxshi bilishi kerak. O'qituvchi sinfda va sinfdan tashqarida o'qituvchilar o'rtasida olib boradigan ta'lim-tarbiya ishida ularni hozirgi zamon masalalari bilan tarbiyalaydi.

Pedagog ya'ni o'qituvchi kasbi ham juda murakkab kasblardan biridir. Hozirgi zamon o'qituvchi zimmasiga yosh avlodni jismoniy jihatdan pishiq, ruhan tetik, bilimdon, vatanparvarlik, mamlakatimizda dekorativ jamiyat qurilishining aktiv binokori qilib yetishtirish vazifasi yuklangan. Shuning uchun ham u keng ma'lumotli va yuksak madaniyatli qilishi bo'lishi lozim.

Pedagogika o'sib kelayotgan yosh avlodni tarbiyalash to'g'risidagi fandi. Kishilik jamiyati taraqqiy etishi bilan u ham o'sib boradi. Kishilik jamiyati paydo bo'lishi bilan odamlarning mehnat faoliyati protsessida ularning ishlab chiqarish tajribalari mehnat malakalari paydo bo'ldi va ular o'zgarib, orta bordi, ularda turli mehnat qurollarini ishlata bilish ko'nikmalari hosil bo'ladi va bu qurollarni takomillashtirish qobiliyati, nutq va tafakkur o'sib rivojlanib bordi. Keksa avlod mehnat protsessida arttirgan tajribasi asosida o'sib kelayotgan yosh avlodni ham mehnatda ishtirok etishga o'rgatish kerak edi va shunday qildi. Shunday qilib tarbiya kishilik jamiyati praktik ehtiyojining obyektiv zaruriyatidan kelib chiqdi, shu jamiyat bilan birga rivojlana bordi. Tarbiyaning amalga oshirishi prosesini

anglash va bu sohadagi tajribalarni o'rganishga ehtiyojning tug'ilishi natijasida pedagogika fani yuzaga keldi.

Shunday qilib, tarbiya kishilik jamiyati praktik ehtiyojining obyektiv zaruriyatidan kelib chiqdi, shu jamiyat bilan birga rivojlana bordi. Keksa avlod mehnat prosesida artirilgan tajribasi asosida o'sib kelayotgan yosh avlodni ham mehnatga ishtirok etishga o'rgatishi kerak edi va shunday qildi. Pedagog ya'ni o'qituvchilik kasbi ham juda murakkab kasblardan biridir.

YANGICHA O'QISH TAXNOLOGIYALARI

- a) Ijtimoiy ishlab chiqarishning obyektiv ehtiyojlari hamda fan va texnikaning taraqqiy darajasi, ijtimoiy tuzumning harakteri bunga davlatimizning hozirgi paytda olib borayotgan, kasbiy ta'lim nazariyasi va ma'naviy ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish chora tadbirlari haqidagi bosqich islohatlari keradi.
- b) Davlatimizning muayyan turdagi o'quv yurti oldiga qo'yadigan maqsad hamda vazifalari. Bunday tipdagi o'quv yurtlari sirasiga o'qish muddati hamda 3 yil bo'lgan akademik litseylar va kasbiy kollejlari kirib, ular oldiga "Ijodiy va ijtimoiy faolligi bilan ajralib turadigan yuqori umumiy kasbiy ma'daniyatni kasb etgan mutaxassislar ya'ni barkamol avlodni shakllantirish maqsad qilib qo'yadi. Bunday barkamol avlodni shakllantirish maqsad (qilib qo'yiladi)ida vazirlar mahkamasi 1998-yil 24-fevralda qabul qilingan "Akademik litseylar va kasbiy kollejlari tashkil etish va ular faoliyatini boshqarish to'g'risidagi qarori kasbiy kollejlari uchun malakali pedagog va muhandis pedagog kadrlar tayyorlaydigan oili o'quv yurtlarini ham belgilab beradi.

Bu xozirgi paytda faoliyat ko'rsatayotgan oili o'quv yurtlari Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti. Namangan muxandestika pedagogika universiteti, Buxoro oziq-ovqat va yengiz sanoat institute va bugungi kunda birituv malakaviy mavzularni ximoya qilayotgan Samarqand Davlat Arxitektura-Qurilish institute, davlatimizning o'quv yurtlari oldida qo'yilgan maqsad va vazifalarning bosqichma bosqich amalga oshirilayotgan isloxlarni bo'lib, kasbiy ta'lim san'at yo'nalishlari bo'yicha burib chiqayogan navbatdagi qaldirg'ochlardir.

O'qitish prinsplaridan kelib chiqadigan va talabalarning imkoniyatlari etiborga oluvchi didaktik talablar kasbiy ta'limning mazmuni tarixiy harakteriga ega. Kishilik jamiyati taraqqiyotining turli bosqichlarida u turlicha bo'ladi. Bugungi kunga kelib esa kasbiy ta'limning dastlabki dasturida talabalar amaliy-manaviy kasb darslarida egallashi lozim bo'lgan, ilmiy-texnikaviy bilimlarning mehnat ko'nikma va shakllarining hajmi hamda mazmuni belgilab beriladi. Dasturda jamiyatimizning tarqqiyotining xozirgi bosqichida yoshlarga kasb ta'lim berish va ularni tarbiyalash sohasida davlatimiz tomonidan qo'yilgan maqsad va vazifalar ochiq o'z ifodasini topdi. Kasbiy ta'lim dasturi o'quv reja asosida ishlab chiqariladi va demokratik davlatda olib va o'rta maxsus (ta'lim) kasb hunar ta'lim vazifalari tomonidan tasdiqlanadi.

Maxsus fan o'qitunchisi
Axmedova Maftunaning
4 soatga muljalangan

“Tasdiqlayman”
o'quv ishlar bo'yicha
direktor o'rinbosari

DARS REJA MATNI

Gurux: 401 –KT(s)

Sana: 15.04.2014

Darsning tartib soni № 4 soatga muljallangan

Darsning mavzusi: “Me'moriy manzara kompozitsiyasini yaratish”

Darsning maqsadi: Talabalarga manzara ishlashni to'shuntirib
ko'rsatish

Talimiy: Ishlab chiqarish talimi jarayonida talabalarning kasbiy malakalarini
shakllantirish

.

Tarbiyaviy: Talabalarni kasbiy malakalarini shakllantirishda ustoz - shogird
an'alariga amal qilishni ko'rsatish.

Rivojlantiruvchi: Talabalarga individual usulda topshiriq berib, ularning ijodiy
qobiliyatini o'stirish.

DARS TURI

Dars qilinadigan asosiy usullar:

Darsning jihozlari: Ushbu darsga ta'luqli bo'lgan kompyuter sinf xonasi, electron doska, slaydlar va test savollari.

DARSNING MAZMUNI

1. Tashkiliy qism: Talbalar bilan salomlashib jurnalda ro'yxat bo'yicha yo'qlama qilib chiqish.
2. O'tgan dars mavzusini so'rab, mustahkamlash va talabalar bilimini baholash.
 - a) Me'morchilik tarixini bilasizmi?
 - b) Me'moriy manzara ishlashni bilasizmi?
 - c) Me'moriy manzara ishlash usullari?
 - d) Me'moriy manzara qanday ishlanadi?
3. O'tilgan mavzuga yakun yasash.
4. Yangi mavzuni boshi.
5. O'tilgan yangi mavzu yuzasidan savol javoblar.
6. Uyga vazifa.
7. Darsni yakunlash.

DARSNING BORISHI

REJA:

1. Manzara o'rganishdagi ishlarni bajarishda ustoz-shogird an'alari, ustoz va shogirdning o'zaro mezonlari asosida ish yuritib borish.
2. Manzara o'ragnishdagi kema-ketligi talabalarning kasbiy malakalarini shakillantirish.
3. Yuqorida ko'rsatilgan dars ketma-ketligi jarayonida talaba tafakkuri va kasbga qiziqishini oshirib rivojlantirish orqali mavzuga oid naqshlarni yaratish.
4. Eskizdan foydalanib oq qog'ozga eskiz tayyorlash.

Me'moriy manzara o'rganish kompozitsiyasini yaratish mavzusida kompyuterli
o'qitishning texnologik sxemasi va 80 minutlik dars taqsimoti

(dars kompyuter xonasida o'tkazildi)

O'qituvchi dasturi vositalarini tayyorlaydi	5 min
O'qituvchi talabalarini kichik guruhlariga bo'lib, ishchi o'rinlar tashkil etadi	10 min
O'qituvchi tomonidan har bir guruhga alohida topshiriq beradi	10 min
Har bir guruh tarmoqni boshqarish, topshiriqni bajarishga kiradi.	5 min
Memoriy manzara ishlashni talabalar mustaqil o'rganadilar.	10 min
Induvidual kasbiy muloqot ta'minlanadi	5 min
Komoyuterda testkar o'tkazilib bilimlilar mustahkamlanadi	25 min
O'qituvchi tomonidan erishilgan natijalar baholanadi	10 min

“Tasdiqlayman”

Kollej direktori

2013 - 2014 o'quv yiliga mo'ljallangan I-bosqich

“Rangtasvir” guruhi uchun o'qituvchi Axmedova Maftunaning

“Naqqoshlik” fanidan tuzgan yillik ish dasturi

T/r	Bo'lim va mavzularni nomi	Mashg'ulot raqami	Dars o'tilgan kun	Dars soat	Mashg'u lot tipi va turi	Ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar	Mustaqil ish turi. Amaliy laboratoriya tadqiqoti	Uy vazifasi	Adabiy otlar	Fanlar-aro bog'lanish	Izox
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Mutaxassislikka kirish	№1	2.04.13	2	Og'zaki amaliy	Naqshga oid plakatlar va slaydlar					
2	Kirish. Naqsh asoslari	№2	14.04.13	2	Og'zaki						
3	Naqsh turlari	№3	20.04.13	2	Og'zaki	Naqsh dasturlarini ish dasturiga yozib borish	O'qib kelish		Tarix adabiy		
4	Naqshda mazmun va shakl	№4	26.04.13	2	Og'zaki	Naqsh turlariga oid rasmlar	O'qib kelish		Tariq adabiy		
5	Naqsh janrlari	№5	2.05.13	2	Og'zaki	Naqsh turlariga oid rasmlar					
6	Naqsh	№6	8.05.13	2	Og'zaki	Naqqoshlikda oid plakatlar	Plakatlarni o'rganish		Rasm		
7	Nusxa ko'chirish texnologiyasi	№7	14.05.13	2	Og'zaki	Nusxa ko'chirish texnologiyasiga oid plakatlar	Plakatlarni o'rganish		Rasm		
8	Dars o'tish xonasida xavfsizlik texnikasi va yong'in xavfsiz	№8	20.05.13	2	Og'zaki va amaliy	Xavfsizlik texnikasi va yong'in xavfsizligiga oid plakatlar	Plakatlarni o'rganish			Fizika ximiya	
9	Naqqoshlik yaratishda ishlatiladigan asbob uskunalarni saqlash qoidalari	№9	26.05.13	2	Og'zaki	Ma'lum usullardan foydalanish					
10	Naqqoshlikda ishlatiladigan asbob turlar	№10	1.05.13	2	Og'zaki	Naqsh eskizi	Naqsh				

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
11	Miniatyura eskizlarini qog'ozga chizish	№11	7.06.13	4	Og'zaki	Naqsh eskizlari	Naqsh			Ximiya	
12	Miniatyura chizish haqida tushuncha berish	№12	13.06.13	2	Og'zaki	Naqqoshlikka oid plakatlar					
13	Tayyor eskizlarni qalamda bajarish	№13	19.06.13	4	Amaliy						
14	Qalamda tayyor miniatyuraga rang berish	№14	25.06.13	4	Amaliy	Eskizdan foydalanish	Naqsh eskizini qog'ozga tushirish			Chizmachilik	
15	Taqdimot			50							

Tuzuvchi fan o'qituvchisi:

Axmedova Maftuna

Samarqand viloyati
Samarqand shahar San'at
kolleji Rangtasvir №____
guruhi murabbiysi

“Tasdiqlayman” kollej
ma'naviy va ma'rifay ishlari
bo'yicha director o'rinbosari

O'qituvchi Axmedova Maftunaning 2013-2014 o'quv yilida

bajariladigan ma'naviy va ma'rifiy ishlar rejasi

№	Bajariladigan tadbirlar	Bajarish muddati	Izod
1	Avgust	25.08.13	Murabbiy
	Dars sinfxonasini davlat ramslari: Prezident portreti, davlat gerbi, davlat bayrog'I davlat tilini va president asarlari bilan jihozlash		
2	Sentabr	1.09.13	Ma'naviyat va ma'rifat bo'yicha director o'rinbosari
	1-sentabr O'zbekiston Respublikasi Mustaqillik kuniga bag'shlangan tadbirda qatnashish		
3	Sentabr	2.09.13	Direktor o'rinbosari
	Bilim yurtidan kelgan talabalarni, bilim yurtining ichki qonun-qoidalari bilan tanishtirish		
4	Oktabr	Doimiy	Murabbiy
	Naqqoshlik maktablari haqida suhbat		
5	Guruh davomati va o'qish jarayonini tekshirib borish		
6	Oktabr	Doimiy	Tarix o'qituvchisi
	O'zbekiston Respublikasining Davlat ramziy belgilari haqida talabalarga to'liq ma'lumot berish		
7	Dekabr	7.11.13	Murabbiy. Tarix o'qituvchisi
	8-dekabr O'zbekiston Respublikasining “Konstitutsiyasi kuni” mavzusida talabalarga ma'ruza o'qish		
8	Yanvar	25.01.14	Murabbiy
	I-yarim yillik yakuni guruhning umumiy va maxsus fanlardan to'plangan joriy oraliq va yakuniy nazorat rayting ballarini ko'rib chiqib, talabalar bilan birgalikda tahlil qilishi.		

Tuzuvchi fan o'qituvchisi:

Axmedova Maftuna

XULOSA

XULOSAL

Avvalam bor birinchi o'rinda diplom ishimga nima uchun aynan shu mavzuni tanlaganligini sabablarini aytib o'tsam. Birinchidan Vatan olddagi farzandlik burchi bo'lsa, so'ngra bu moqaddas tuproqda yashab o'tgan, buyuk avliyolarning ruxlarini shod aylash bilan birga Samarqand viloyati Payariq tumanidagi muqaddas me'moriy obidani keng targ'ib qilishdan iboratdir. Ushbu tamoyillar sabab rahbarim bilan maslahatlashgan xolda diplom ishimga aynan shu mavzuni tanladim.

Diplom ishimni rangtasvirning me'moriy manzara janrida bejarishimda, to'rt yil davomida ustozlardan olgan bilim va ko'nikmalarimdan unumli foydalanishga harakat qildim.

Albatta diplom ishimga baho berish xurmatli DAK raisi va komissiyasi a'zolari sizlarni hukmingizga xulosa.

Men esa o'z navbatida fursatdan foydalanib, to'rt yil davomida taxsil olishimda yordam bergan ustozlarimga, ustozlarim qatori ota-onamga alohida rahmat aytaman. Ularning beminnat yordamlarisiz men "Kasbiy ta'lim" kafedrası bitiruvchi talabasi bo'lmas edim.

ADABIYOTLAR

ADABIYOTLAR

1. I. A. Karimov “Yangicha ishlash va fikrlash davr talabi”. Toshkent 1997-y.
2. N. Oydinov “Rassom-o’qituvchilar tayyorlash muammolari”. Toshkent 1997-y. O’qituvchi nashriyoti.
3. “Barkamol avlod O’zbekiston taraqqiyotining poydevori”. Toshkent 1997-y.
4. X.T. Avliyoqulov “Zamonaviy o’qitish texnologiyalari”. Toshkent 2001-y.
5. O’zbekiston milliy ensiklopediyasi.
6. Bunyodkor gazetasi. 2009-yil.
7. “Pedagogika” Toshkent 1977-yil. O’qituvchi nashriyoti.
8. Abdurasulov S. Tolipov H. “Rangtasvir” Toshkent 2005-y.
9. Nabiyeu M. “Rangshunoslik”. Toshkent O’qituvchi 1995-yil.
10. Egamov X. “Bo’yoqlar bilan ishlash” Toshkent . O’qituvchi 1981-yil.